

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва інституту / факультету)

Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компоненту
АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК
(назва освітнього компоненту)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
(назва програми)

Спеціальність 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається освітній компонент)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічний рисунок» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від 25.03.2024 р.) та введено в дію наказом № 101 від 26.03.2024 р.

Розробники: Сідор Людмила Валеріївна – асистент кафедри ДПОМ, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладачі: Сідор Людмила Валеріївна – асистент кафедри ДПОМ, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від "25" серпня 2024 року

Завідувач кафедри Жаворнкова М.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від "28" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету
 Новак С.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Пояснювальна записка

Мета освітнього компоненту: розвивати і формувати високопрофесійні якості художника образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, який повинен добре володіти теоретичними знаннями та практичними навичками роботи з натури, а також творчо переосмислювати бачене.

Завдання вивчення освітнього компоненту:

Необхідним завданням являється оволодіння різноманітними графічними матеріалами та техніками.

Пререквізити. Засвоєння навчальної дисципліни «Академічний рисунок» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін як «Пластична анатомія», «Рисунок, перспектива та пластична анатомія». Ефективність засвоєння навчальної дисципліни підвищують навчальні дисципліни «Академічний живопис», «Основи реставрації та копіювання творів мистецтва», «Історія сучасного мистецтва», «Композиція».

Постреквізити. Вивчення навчальної дисципліни «Академічний рисунок» є базою для набуття передбачених ОП компетентностей і результатів навчання, а також необхідні для відтворення здобувачем освіти проєктної частини кваліфікаційної роботи й ефективного проходження етнографічних практик.

У результаті вивчення освітнього компоненту студент повинен

знати: компоувати рисунок, тобто найкращим чином розташувати у форматі даного аркуша, студент, передусім, повинен навчитися визначати розмір майбутнього зображення.

вміти: визначити лінійні і об'ємні розмірні відносини предметів. Для цього він має засвоїти основні правила лінійної і повітряної перспективи, свідомо розуміти суть пропорцій і розмірні відносини предметів, правильно визначати градації та володіти різноманітними графічними матеріалами та техніками.

Компетентності та програмні результати навчання:

Під час курсу формуються та розвиваються наступні компетентності, закладені в освітній програмі (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, ФК – фахові компетентності):

ІК Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності :

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 5.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності :

- СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
- СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.
- СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
- СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
- СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.
- СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.
- СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.
- СК 11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
- СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.
- СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
- ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.
- ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
- ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
- ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
- ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних

і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік зпідготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2024 2025	7, 8	6	180	-	100	-	-	80	-	7 іспит, 8 іспит
Заочна											

Структура освітнього компоненту ІV курс 7 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	у сь ог о	у тому числі					у сь ог о	у тому числі					
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Натюрморт												
Тема 1. Тематичний натюрморт в інтер'єрі.			15										
Самостійна робота. Пейзаж.						15							

Архітектурні мотиви.													
Разом за ЗМ1			15			15							
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Фігура												
Тема 1. Рисунок гіпсової фігури			20										
Тема 2. Рисунок оголеної жіночої моделі в русі.			25										
Самостійна робота. Одягнена модель (декоративне рішення).						15							
Разом за ЗМ 2			45			15							
Усього годин	90		60			30							

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для освітнього компоненту за рішенням кафедри (викладача).

Структура освітнього компоненту ІV курс 8 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	ус бо го	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	ла б	ін д	с. р.		л	п	лаб	ін д	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Фігура												
Тема 1. Замальовки фігури людини.			4										
Тема 2. Одягнена модель. Тематична постановка.			36										
Самостійна робота : Серія творчих робіт декоративного характеру						50							
Разом за ЗМ1			40			50							

Усього годин	90		40			50						
--------------	----	--	----	--	--	----	--	--	--	--	--	--

* ПНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для освітнього компоненту за рішенням кафедри (викладача)

Практичний зміст програми освітнього компоненту (7 семестр)

Змістовий модуль 1. Натюрморт

Н.Е. 1.1. Тематичний натюрморт в інтер'єрі.

Склад та вимоги до постановки: група предметів, об'єднаних певною тематикою, виразних за формою в обмеженому за простором інтер'єрі (біля вікна, кут кімнати).

Мета: інтерпретація натюрморту засобами лінії, плями та фактури. Передати цілісність, пропорції, матеріальність, просторове розташування предметів, відтворити стан освітлення середовища. Розмір: 60x80.

Матеріал: папір, олівець, м'які матеріали, довільна техніка .

Змістовий модуль 2. Фігура

Н.Е. 1.1. Рисунок гіпсової фігури

Склад та вимоги до постановки: Гіпсова фігура на спокійному тлі.

Мета: Відтворити м'язову систему людини. Об'ємно-просторовий, лінійно-конструктивний рисунок з використанням тону. Вивчення анатомічної будови людини, пропорції рухового апарату, головних вузлів. Розвивати знання та навички по відтворенню характерної пластики людського тіла.

Розмір: до 100 см за більшою стороною.

Матеріал: папір тонований, м'які матеріали.

Н.Е. 1.2. Рисунок оголеної жіночої моделі в русі.

Склад та вимоги до постановки: оголена модель в характерній позі, можливе включення додаткових елементів.

Мета: відтворити пропорції, враховуючи форму тіла та характер відкритих форм тіла. Розвивати вміння бачити та розуміти форму, точно відтворювати пропорції, практично застосовувати закони побудови постаті людини, технічні навички та прийоми. Об'ємно-конструктивний рисунок з використанням світлотіні. Виконання підсумкового завдання.

Розмір: до 100 см за більшою стороною.

Матеріал: за вибором студента

Практичний зміст програми освітнього компоненту (8 семестр)

Змістовий модуль 1. Фігура

Н.Е.1.1. Замальовки фігури людини

Склад та вимоги до постановки: постановка повинна формуватися за змістом згідно обраної теми. Одягнені моделі в різних характерних позах та відповідному вбранні, можливе включення додаткових елементів.

Мета: за допомогою короткочасних замальовок відтворити пропорції, формоутворення одягу, враховуючи форму тіла та характер відкритих форм тіла.

Розмір: від А3.

Матеріал: за вибором студента

Н.Е.1.2. Одягнена модель. Тематична постановка.

Склад та вимоги до постановки: Одягнена модель в характерній позі та відповідному вбранні, можливе включення додаткових елементів. Постановка повинна мати образний вираз та настрої.

Мета: відтворити пропорції, формоутворення одягу, враховуючи форму тіла та характер відкритих форм тіла. Створити образну композицію, підкреслити зміст композиції за рахунок трактування форми. Виконання підсумкового завдання.

Розмір: до 100 см за більшою стороною.

Матеріал: за вибором студента.

Самостійна робота ІVкурс 7семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Пейзаж. Архітектурні мотиви.	15
2	Одягнена модель (декоративне рішення).	15
	Разом	30

Самостійна робота ІVкурс 7семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Серія творчих робіт декоративного характеру	50
2		
	Разом	50

Методи та освітні технології навчання

Форми навчання – це проблемні й оглядові лекції, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки, відеозаняття і відеоконференції засобами Google Meet, Zoom.

Методи: проблемний виклад матеріалу, виконання копій та замальовок з робіт відомих майстрів образотворчого мистецтва, консультації, дистанційні консультації та ін., спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Підходи до навчання: проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно -орієнтований, міждисциплінарний підходи.

Реалізація навчального процесу здійснюється під час практичних, самостійної поза аудиторної роботи, консультацій з викладачем.

Для **формувань умінь та навичок** застосовуються такі **методи навчання:**

- ✓ вербальні/словесні (*пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж*);
 - ✓ наочні (*спостереження, ілюстрація, демонстрація*);
 - ✓ практичні (*проведення практики*);
 - ✓ пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний, який передбачає
 - ✓ пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- метод проблемного викладу матеріалу на практичних заняттях.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/xellulcg/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannya-plahiatu_2024.pdf

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення освітнього компоненту

Попередній контроль здійснюється з діагностичною метою перед вивченням нового модуля чи теми, засвоєння якого має ґрунтуватись на раніше вивченому матеріалі або на початку навчального семестру для з'ясування рівня підготовки студентів з освітнього компонента, щоб намітити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Попередній контроль може проводитись у формі контрольного зрізу на залишкові знання з обов'язковим аналізом результатів в кожній академгрупі.

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

1. Дайте визначення поняттю «начерк»?
2. Опишіть поняття «класична поза»?
3. Яка із кісток черепа людини в значній степені визначає форму, тип обличчя та його національні признаки?
4. Опишіть послідовність визначення «пропорційні членіння» фігури людини?
5. Назвіть явище сильного оптично-перспективного скорочення фігури людини, зумовлене певною точкою зору людини, що суттєво змінює її вигляд?
6. Опишіть на якому етапі академічний рисунок вважається завершеним?
7. Назвіть метод пропорцій, за допомогою якого порівнюють одну частину до другої?
8. Як називається індивідуальний почерк художника, який належить тільки йому одному?
9. Як називають жанр, що відображає військові події, походи і життя армії, та пов'язані з цим події?
10. Перерахуйте види візуального мистецтва?

Поточний контроль здійснюється у повсякденній навчальній роботі, він полягає у систематичному спостереженні викладача за навчальною діяльністю студентів на занятті і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Перед студентами, які не засвоїли матеріалу модуля, не виконали практичного завдання чи отримали бали на початковому рівні, ставиться вимога обов'язкового його доопрацювання; для цього їм надається необхідна допомога і визначається термін повторного рубіжного перегляду.

Студент має право на перездачу змістовного модуля, щоб отримати більшу кількість балів.

Підсумкове оцінювання, згідно з навчальним планом, проводиться у формі перегляду. На перегляд виставляються роботи практичного та самостійного курсів. Перегляд проводить комісія та виставляє оцінку, згідно розроблених критеріїв за болонською системою оцінювання, комісія із 3-5 викладачів за фахом. Оцінка, отримана студентом під час перегляду, є основною оцінкою, яка вказує на рівень підготовки студента.

Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни «Академічний рисунок»

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті. У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-for-malnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (<https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rez-ul-na-vch-zdobuvachiv.pdf>). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Наприклад, студент пройшов 10-річний курс «Основи композиції: створення орнаментів» на платформі Coursera (<https://www.coursera.org/learn/design-fundamentals>) та отримав відповідний сертифікат. За цей студент може отримати **10 балів** з теми «Художні основи створення декоративних мотивів» (модуль 1).

Якщо студент пройшов 2-річний курс, наприклад, «Креативний підхід до традиційного розпису» на платформі Prometheus , і має сертифікат, він отримує **2 бали**, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни «Академічний рисунок» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6258>
 Форма проведення – Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом, проводиться у формі перегляду. На перегляд виставляються роботи практичного та самостійного курсів. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – 40 балів.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамену) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для іспиту IV курс 7 семестр

Поточне тестування та самостійна робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T8	T9	40	100
15	10				15	15	5			
Критерії до змістовного модуля №1					Критерії до змістовного модуля №2				Критерії до іспиту	
Студент вчасно виконав і здав завдання згідно до календарного графіка, дотримавшись в повному обсязі поставлених вимог що до завдань, передавши характер форм та творчий задум постановки. Самостійна робота: виявити вірний підхід					Своєчасна здача завершеного завдання, з вірною компоновкою, передачею будови та матеріальності фігури, засвоєння правил побудови моделі. Перенесення набутих знань та вмінь на побудову живої природи, передача характеру та особливостей будови				Іспит проводиться у вигляді підсумкового перегляду де студент виставляє всі виконані протягом семестру роботи, які повинні бути	

до обрання копійованого зображення пейзажу передача перспективи, архітектурної будови будівель та оригінальну схожість з роботою автора, тим самим закріпивши знання та розуміння в обранні місця зображення, побудові та передачі просторової перспективи, використання матеріалів та методів зображення.	фігури та фактури за рахунок використаних графічних матеріалів. Самостійна робота: вірний підбір копійованого зображення з точністю передана побудова та фактурність зображення підібрано матеріали.	відповідно оформлені та підписані.	
---	---	------------------------------------	--

Приклад для іспиту IVкурс 8 семестр

Поточне тестування та самостійна робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T8	T9	40	100
15	30	15								
Критерії до змістовного модуля №1									Критерії до іспиту	
Студент з натури повинен виконати певну кількість замальовок різних частин фігур людини, використовуючи набуті знання з пластичної анатомії, за допомогою різних графічних матеріалів. Завершальне екзаменаційне завдання передбачає творчій, індивідуальний підхід до вирішення тематичної постановки, використання новітніх технік та матеріалів,									Іспит проводиться у вигляді підсумкового перегляду де студент виставляє всі виконані протягом семестру роботи, які повинні бути відповідно оформлені та підписані.	

виявлення всіх набутих знань, умінь та навичок. Самостійна робота: Серія творчих робіт декоративного характеру. Виявити вміння самостійно створювати творчу композицію, обрання матеріалів та техніки виконання використовуючи вже набуті знання та навички.			
---	--	--	--

5.2 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

F	2(незадовільно)	Повна відсутність елементарних практичних навичок. Робота не відповідає вимогам. Незадовільно з обов'язковим повторним курсом.
FX	2(незадовільно)	На рівні розпізнання виконання окремих фрагментів зображення, результат роботи не відповідає вимогам. Незадовільно з можливістю повторного складання.
E	3(задовільно)	Низький рівень образотворчих умінь, примітивність зображення. Грубі порушення композиційного вирішення, відсутність об'єму форми, незавершеність роботи. Результат

		відповідає достатньому рівню якісних показників.
D	3(задовільно)	При досить невисокому рівні образотворчої грамоти робота приваблює особистим ставленням до виконання. Частково відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики. Допущені помилки в композиційному вирішенні, побудові та моделюванні форми, передачі об'єму. Результат роботи відповідає задовільному рівню якісних показників.
C	4(добре)	Роботі властиві добрий рівень теоретичних знань, відтворена значна кількість образотворчих властивостей постановки. Допущені незначні порушення в композиційному вирішенні та передачі форми в просторі. Результати роботи відповідають доброму рівню якісних показників.
B	4(добре)	Роботі властивий добрий рівень професійних вмій і практичних навичок. Грамотне композиційне вирішення, відповідний рівень аналітичного відтворення форми. Завершеність та узагальненість надають роботі загальну естетичну привабливість. Результат відповідає рівню добре.
A	5(відмінно)	Робота виконана відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, на високому професійному рівні. Грамотне композиційне вирішення, побудова, вдало промодельована форма, передано матеріальність та об'єм, вдало зроблені акценти. Узагальнена та завершена робота. Присутній творчий підхід у виконанні. Художньо-образні якості в поєднанні з відповідним рівнем образотворчої грамоти відповідають відмінному результату якісних показників.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж

незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzrgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.

Рекомендована література

Основна:

1. Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014.
2. Джахірул Амін Анатомія для художників. Наочний посібник із зображенням людського тіла. – Art Huss, 2022.
3. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – К., «Вища школа», 2002.
4. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
5. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т.М. Клименюк – Львів : Львівська Політехніка, 2012.
6. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015.

Додаткова:

1. Антонович Є.А., Василюшин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
2. Костенко Т.В. Основи композиції та тривимірного формоутворення. Харків, 2003.
3. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
4. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.
- 5.Резніченко М.І. Твердохлібова. Художня графіка. – Навчальна книга:Богдан 2011

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.w>